

Zákon o nedělním klidu prodává se u všech poštovních úřadů za výrobní cenu, zvýšenou o 10%. Poštovní úřady měsíčně podávají zprávy Generálnímu ředitelství o počtu prodaných exemplářů.

Nedělní klid v holírnách.

Zákonný dekret z roku 1925 stanovil, že holírny nejsou vyňaty z nedělního klidu ani tehdy, když jsou obsluhovány majitelem. Pozdější zákonný dekret interpretoval toto ustanovení v tom smyslu, že nucený nedělní klid majitelů holíren nevztahuje se na ostatní sváteční dny.

Ze Sociálního ústavu Československé republiky.

Zimní přednáškové období bylo zakončeno přednáškou dra Frant. Fajfra o sociologické a normativní teorii práva. Přednášku uspořádala I. sekce Soc. ústavu společně s Masarykovou sociologickou společností 1. dubna. Přednášeč v podstatě uvedl: Česká filosofie musí překonatí realističtíkovou pověru konkrétnosti tak jako česká právní věda překonala dřívější malý zájem o právo mezinárodní a o právní filosofii, v níž se v poslední době uplatnila iniciativou i značnou účastí na vybudování t. zv. normativní teorie práva. Teorie práva vůbec je pokus o vědecké řešení problému právního. Z toho, že předmětem právní vědy je problém právní, tedy úkol určití právo, vyplývá, že: a) poznání práva není nikdy bezděčným zvěděním (prostou zkušeností); b) není rozdílů mezi právní vědou a předmětem této vědy; c) nelze oddělovati v právní vědě metodu od doktriny (problém metodologický od problému doktrinálního). Sociologická teorie reifikuje právo na sociální realitu, jev, fakt. Stožžňuje historickou a psychologickou faktičnost myšlení s myšlením samým, přetvořuje dějiny myšlení na logiku myšlení, znamená nemožný pokus mysliti jediným a jednotným způsobem všechna t. zv. fakta sociální. Právo však, podobně jako i jiná t. zv. fakta sociální, je zvláštní modus myšlení a cizí právní myšlení není nám ipso facto dáno, nýbrž i prosté konstatování jeho je možné, jen když sami myslíme právnícky. Proto teorie práva jest ve své nejabstraktnější formě nikoli naukou o vzniku, vývoji, příčinách a účincích t. zv. právních faktů, nýbrž naukou o správném myšlení a rozhodování právníckém. Normativní teorie je pokusem o takovou juristickou logiku či noetiku. Normativní teorie se dívá na právo jako na jednotný systém právní (monismus), snaží se odlišiti přírodovědecké nazírání kausální od nazírání normativního a požaduje čistotu metody. Stojíc na základě juristického pozitivismu činí si látkou své teoretické činnosti jen právní normy pozitivní (již ustanovené). Za takové považovala zprvu jen zákony (legismus) Merklova teorie o stupniční stavbě práva a zvl. Verdrossova konstrukce práva mezinárodního rozšířila obsah. Nejspornějším a nejslabším bodem normativní teorie jest, že chce býti jen intelektuálním poznáváním a věděním pozitivních norem právních a nedosti si uvědomuje kritický prvek každé revise. — Podstatou právního myšlení není poznávati realitu, nýbrž realitě nějak již poznané dávatí právní smysl, realitu konstruovati. Po obšírné a zajímavé debatě, které se zúčastnili zejm. univ. prof. Dr. Stieber, Dr. J. Kohn, univ. prof. Dr. J. Král, hájíce velmi podrobně sociologickou teorii práva, a jiní, bylo tříhodinné jednání skončeno přáním, aby o problému pojednáno bylo ještě na některé příští schůzi.

6. května konala se ustavující schůze představenstva, do něhož jmenoval pan ministr soc. péče za členy slč. dr. Alici Masarykovou a pp. min. r. dra J. Brablece a posl. A. Čuříka, a za náhradníky pp. odb. taj. Jos. Beránka a odb. taj. Frant. Mimru. Mimo ně a pány zvolené ve sborovém sedění 17. ledna (v. Soc. revui VIII., str. 88)zasedají v představen-

stvu funkcionáři pracovních odborů, jimiž jsou v sekci první univ. prof. dr. B. Foustka, univ. doc. dr. E. Chalupný a prof. dr. Jos. Macek, v sekci druhé univ. prof. dr. E. Schoenbaum, senátor Frant. Modráček, min. místotajemník dr. Jos. Kotek, a v sekci třetí univ. prof. dr. Frant. Procházka, vrch. živn. insp. ing. B. Pokorný a min. místotajemník dr. J. Janovský. Místopředsedou Sociálního ústavu byl představenstvem opět zvolen prof. Jos. Macek, prvním jednatelem gen. taj. ÚSP. dr. E. Štern a druhým jednatelem knihovník Aug. Žalud.

Na schůzi představenstva byla podána zpráva poroty (prof. Macek, ing. Pokorný a dr. Štern), povolané posoudit práce, zadané do soutěže na pojednání o právech a povinnostech členů závodních výborů. Zadáno bylo osm prací, z nichž však žádné nebylo možno přiznati cenu. Na návrh poroty však představenstvo Soc. ústavu rozdělilo částku, určenou na druhou a třetí cenu, stejným dílem (po Kč 900.—), jako mimořádnou odměnu dvěma nejlepším ze zadaných pojednání, jimž nemohla býti udělena cena pouze proto, že nevyhovovala formálním podmínkám soutěže, která byla omezena na aktivní zaměstnance a zaměstnavatele v závodech, v nichž jsou závodní výbory nebo rady. Autory prací těch jsou Alois Prokop, člen revírní rady v Moravské Ostravě, a Josef Salač, odborový tajemník v Kolíně. Práce zadané do soutěže mohou si ostatní autoři vyzvednouti do 1. srpna 1927 v kanceláři Soc. ústavu. Rukopisy, jež nebudou do lhůty té vyzvednuty, budou uloženy jako studijní materiál v Sociálním archivu, zřízeném při Soc. ústavě ČSR.

Mimo to udělena byla podpora Kč 3000.— p. dru Ludvíku Wokurkovi, em. řediteli Dělnické úrazové pojišťovny v Brně, na vydání jeho díla „Das Arbeitsrecht der Čechoslovakischen Republik“. Dílo, jež bylo předloženo v rukopise, je pokusem systematicky vyložit pracovní právo ČSR., při čemž ovšem ve výklad nepojato pracovní právo na Slovensku a Podkarpatské Rusi a sociální pojištění a předpisy o nezaměstnanosti. Jinak je práce úplným souborem výkladů o jednotlivých partiích pracovního práva a má po této stránce svoji cenu již i proto, že nemáme dosud podobného díla o československém pracovním právu.

Schůzi představenstva podal také I. jednatel dr. Štern zprávu o schůzích Mezinárodní asociace pro sociální pokrok, jichž se zúčastnil za Soc. ústav. V Basileji sešla se před velikonočními exekutiva této asociace za předsednictví dra K. Rennera. Z čestného výboru byl přítomen mezi jinými též dr. Lev Winter, předseda Soc. ústavu. Z desítičlenného výboru byli přítomni Lazard (Francie), Reichesberg (Švýcarsko), Baston-y-Maria (Španělsko), Woycicki (Polsko), Troclet (Belgie), Heyde (Německo), Štern (Československo). Nezáčastnili se pouze zástupce Italie (Loria) a Anglie (Lady Hall), kteří se omluvili. Obširné zprávy podal generální sekretář asociace prof. Boissard o činnosti národních sekcí a Mezinárodního sekretariátu a prof. Bauer o dalším vydávání mezinárodní revue *L' Avenir du Travail a Zukunft der Arbeit*. Dr. Štern podal zprávu o práci komise, zvolené na sjezdě v Montreux 1926 k studiu vlivu pracovní doby na pracovní výkon. Komise se sešla v lednu v Berlíně, poněvadž německá hospodářská rada (Reichswirtschaftsrat) koná právě složité a nákladné šetření o vlivu pracovní doby na pracovní výkon a na mzdu v závodech různé velikosti v jednotlivých průmyslových odvětvích. Členy komise informoval prof. Heyde, který řídí tyto práce, o metodách šetření a předložil jim listinný a statistický materiál, který jinak je dosud důvěrný. Na letošním sjezdě ve Vídni prof. Heyde podá asi již zprávu o prvních výsledcích úředního šetření, podniknutého v Německu. Zprávy té bude možno použiti na posouzení významu pracovní doby a výše mzdy na pracovní výkon i v jiných zemích. Mimo to bude se vídeňský sjezd, určený na 14. až 18. září zabývatí těmito otázkami: 1. Sociální důsledky racionalisace průmyslu, o nichž podá referát Paul Devinat, ředitel Mezinár. ústavu pro vědeckou organizaci práce v Ženevě. V debatě promluví jak s hlediska výrobnosti, tak se stanoviska sociální politiky předem určení řečníci z jednotlivých průmyslových států (z Československa člen Soc. ústavu dr. V.

Verunáč). — 2. Hlavní zásady pojištění pro případ nezaměstnanosti, o nichž bude hlavním referentem ředitel sekce pro studium nezaměstnanosti v MÚP. Henry Fuss. Národní sekce podají svá dobrozdání a statistická data písemně předem. Zprávu z Československa vypracuje člen Soc. ústavu dr. J. Janko. — 3. Pojištění mateřské, o němž bude referovat prof. dr. Zahn. — 4. Zábava hospodářských krisí mezinárodní kontrolou úvěru, o níž bude zpravodajem francouzský finanční politik M. Lazard, pro něhož budou vyžádána dobrozdání řady národních hospodářů z různých zemí. Z Československa budou požádáni členové Soc. ústavu univ. docenti dr. A. Basch a dr. C. Čechrák.

Soc. ústav jako národní (státní) organizace Mezinárodní asociace pro sociální pokrok předložil také ministerstvu spravedlnosti a ministerstvu soc. péče resoluci o zákonné úpravě poměrů soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, jež byla přijata na loňském sjezdu v Montreux. Požádal, aby k resoluci té bylo přihlédnuto při chystané zákonné úpravě naší a aby Soc. ústavu pro uvednou Mezinárodní asociaci byla podána zpráva, pokud zákon náš bude vyhovovat požadavkům montreuxské resoluce.

Sociální ústav mohl také spolupracovat s jinými kulturními institucemi na propagaci poznatků věd sociálních. Požádán o to Dělnickým rozhlasem vypracoval podrobný program rozhlasových přednášek z oboru sociální politiky a navrhl pro jednotlivé přednášky referenty. Mimo to účastní se přípravných prací pro městskou lidovou školu politickou a sociální v Praze, projektovanou ústředním osvětovým sborem. Škola, která má podati základy politických vědomostí těm, kdož jsou svým postavením povoláni nebo kdož chtějí býti osvětovými pracovníky mezi lidem, slibuje býti podnikem opravdu velmi důležitým. Má obsáhnouti učení sociologické, veřejné právo, národní hospodářství a sociální politiku.

Knihopisné noticky.

Grundriss der Sozialökonomik. IX. Abt. Das soziale System des Kapitalismus. II. Teil: Die autonome und staatliche soziale Binnenpolitik in Kapitalismus. Tübingen, 1927. I. C. B. Mohr. Str. 525. — Ve velké německé encyklopedii sociální ekonomiky je tato publikace již dvanáctým svazkem. Je věnována po výtce sociální politice, jejíž hlavní obory jsou tu zastoupeny ve zpracování předních, zejm. německých odborníků. Píše tu K. Schmidt o ochranné politice zemědělské, Otto Swart o vnitřní kolonizaci, W. Wygodzinski a V. Totomianc o družstevnictví, E. Lederer a J. Marschak jednak o pracovním trhu a jeho organizaci, jednak o ochraně dělnictva, E. Lederer o sociálním pojištění, Th. Brauer o středostavovské politice, R. Wilbrandt o kapitalismu a konsumentech, o konsumní politice a Ad. Weber o karitě (sociální péči a zařízeních blahobytných). I tento svazek je ovšem opatřen podrobným rejstříkem, který usnadňuje užívání knihy. — (E 154/IX, 2.)

Beiträge zur Wirtschaftstheorie. Herausgegeben von K. Diehl. I. Volkseinkommen und Volksvermögen. Begriffskritische Untersuchungen. Wissenschaftliche Gutachten von Alfred Amonn, Gerhard Colm, Ernst Schuster, M. R. Weyermann, Franz Zizek. (Schriften des Vereins für Sozialpolitik.) München 1926. Duncker & Humblot. Str. 156. — Dobrá zdání, která publikace otiskuje, pojednávají o dané otázce nejen se stanoviska vědy národohospodářské, nýbrž i některá s hlediska statistického. Mimo to reprodukuje publikace i protokol o diskusi, která byla provedena o věci na schůzi stálého podvýboru společnosti pro sociální politiku, kde promluvili Gottl-Ottlilienfeld, Oppenheimer, Fellner, Helander, Kaufmann, Moeller a Schmidt. — (F 1204/173.)